

Titulació	Tipus	Curs
2501915 Ciències Ambientals	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Francesc Romagosa Casals

Correu electrònic: francesc.romagosa@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

L'objectiu del curs és donar els coneixements de base per què l'alumne compregui la complexitat territorial, ambiental i social del sistema litoral i aprengui a analitzar la problemàtica de l'espai litoral de forma integrada i des d'un punt de vista geogràfic.

L'assignatura es divideix en dues parts: En una primera part s'analitza l'espai litoral en un sentit geogràfic ampli des del punt de vista físic (dinàmica, morfologia i principals ecosistemes característics del litoral). La segona part tracta de les relacions entre la societat i l'espai litoral (impactes, gestió i planificació).

Competències

- Analitzar i utilitzar la informació de manera crítica.
- Aplicar amb rapidesa els coneixements i habilitats en els diferents camps involucrats en la problemàtica ambiental, i aportar-hi propostes innovadores.
- Demostrar iniciativa i adaptar-se a problemes i situacions nous.
- Demostrar interès per la qualitat i la praxi de la qualitat.
- Demostrar un coneixement adequat i utilitzar les eines i els conceptes de les ciències socials més rellevants en medi ambient.
- Desenvolupar estratègies d'anàlisi i de síntesi referents a les implicacions ambientals dels processos industrials i de la gestió urbanística.
- Transmetre adequadament la informació, de forma verbal, escrita i gràfica, i utilitzant les noves tecnologies de comunicació i informació.
- Treballar amb autonomia.
- Treballar en equip desenvolupant els valors personals quant al tracte social i al treball en grup.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i interpretar els problemes ambientals per aprofundir en la diagnosi territorial i en els canvis al paisatge.

2. Analitzar i interpretar problemes ambientals per a la planificació territorial.
3. Analitzar i sintetitzar les implicacions ambientals de la planificació i la gestió territorial.
4. Analitzar i utilitzar la informació de manera crítica.
5. Conèixer i aplicar les metodologies més rellevants en la planificació del territori.
6. Conèixer les principals dinàmiques territorials i del paisatge a Catalunya i Espanya.
7. Demostrar iniciativa i adaptar-se a problemes i situacions nous.
8. Demostrar interès per la qualitat i la praxi de la qualitat.
9. Emprendre les relacions espacials a diferents escales territorials a través de les relacions entre natura i societat, en l'àmbit de la planificació territorial.
10. Identificar els processos geogràfics en l'entorn mediambiental i valorar-los adequadament i originalment.
11. Reconèixer i explicar les relacions espacials, a diferents escales territorials, de la diversitat física, econòmica, social i cultural dels territoris.
12. Transmetre adequadament la informació, de forma verbal, escrita i gràfica, i utilitzant les noves tecnologies de comunicació i informació.
13. Treballar amb autonomia.
14. Treballar en equip desenvolupant els valors personals quant al tracte social i al treball en grup.
15. Valorar els canvis al paisatge a través de les relacions espacials a diferents escales territorials a través de les relacions entre natura i societat.

Continguts

1ª part: El medi físic del litoral

1. El sistema litoral
2. La formació i l'evolució del litoral
3. La dinàmica litoral
4. La morfologia del litoral
5. Els ecosistemes del litoral

2ª part: Litoral i societat

1. Activitats humanes i impactes al litoral
2. La legislació i l'administració al litoral
3. Litoral i sostenibilitat: la qualitat ambiental al litoral
4. La gestió integrada del litoral

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	13	0,52	12, 2, 1, 3, 4, 8, 7, 10, 5, 6, 15, 11, 14, 9, 13
Pràctiques d'aula	7	0,28	12, 2, 1, 3, 4, 8, 7, 10, 5, 6, 15, 11, 14, 9, 13
Sortida de camp	8	0,32	12, 2, 1, 3, 4, 8, 7, 10, 5, 6, 15, 11, 14, 9, 13
Tipus: Supervisades			
Tutories	5	0,2	12, 2, 1, 3, 4, 8, 7, 10, 5, 6, 15, 11, 14, 9, 13
Tipus: Autònomes			
Estudi	20	0,8	12, 2, 1, 3, 4, 8, 7, 10, 5, 6, 15, 11, 14, 9, 13
Treball autònom	20	0,8	12, 2, 1, 3, 4, 8, 7, 10, 5, 6, 15, 11, 14, 9, 13

Els continguts de l'assignatura es desenvoluparan mitjançant les següents activitats:

- Seguiment dels temes tractats en el curs (lectura i estudi dels materials que conformen els apunts de l'assignatura).
- Lectura de llibres i articles com a matèria complementària als apunts (alguns d'ells disponibles al Campus Virtual).
- Sortida de camp de caràcter obligatori, que complementarà els coneixements teòrics dels apunts i serà la base d'un treball pràctic.
- Elaboració de treballs pràctics, amb la tutorització del professor.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	50%	2	0,08	12, 2, 1, 3, 4, 8, 7, 10, 5, 6, 15, 11, 14, 9, 13
Treball pràctic	25%	0	0	12, 2, 1, 3, 4, 8, 7, 10, 5, 6, 15, 11, 14, 9, 13
Treball sortida de camp	25%	0	0	12, 2, 1, 3, 4, 8, 7, 10, 5, 6, 15, 11, 14, 9, 13

L'avaluació continuada de l'assignatura consistirà en: 1) la realització d'un examen que avaluarà els coneixements teòrics de l'assignatura; i 2) en l'elaboració de dos treballs de caràcter pràctic, relacionats tant amb la matèria teòrica com amb la sortida de camp (aquesta, de caràcter obligatori).

Per poder assistir a la recuperació, l'alumne ha hagut d'haver estat avaluat prèviament d'activitats d'avaluació continuada que equivalguin a 2/3 de la nota final.

Avaluació única

L'alumnat que s'hagi acollit a la modalitat d'avaluació única haurà de realitzar una prova final que consistirà en un examen de teoria en què entrarà tota la matèria de l'assignatura. Així mateix haurà de lliurar els dos treballs pràctics proposats al llarg del semestre. Com que un d'aquests dos treballs està vinculat a la sortida de camp, l'assistència a aquesta sortida de camp es considera obligatòria, també per als alumnes que realitzin la modalitat d'avaluació única. L'assistència a la resta de les classes es considera altament recomanable. Si la nota final no arriba a 5, l'estudiant té una altra oportunitat de superar l'assignatura mitjançant l'examen de recuperació que se celebrarà en la data que fixi la coordinació de la titulació. En aquesta prova es podrà recuperar el 50% de la nota corresponent a la teoria. La part pràctica no és recuperable.

Bibliografia

- BARBIER, E.B. et al. (2011). "The value of estuarine and coastal ecosystem services". *Ecological Monographs*, 81(2): 169-193.
- BARRAGÁN, J.M. (2003). *Medio ambiente y desarrollo en áreas litorales: introducción a la planificación y gestión integradas*. Cádiz: Universidad de Cádiz.
- BARRAGÁN, J.M. (2004). *Las áreas litorales de España. Del análisis geográfico a la gestión integrada*. Barcelona: Ariel.
- BARRAGÁN, J.M.; BORJA, F. (2011). "Litorales". A: *Evaluación de los ecosistemas del milenio de España. Conservación de los servicios de los ecosistemas y la biodiversidad para el bienestar humano*. Madrid: Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino - Fundación Biodiversidad: 673-739.
- BRETON, F. (1996). "El litoral: bases per al planejament i la gestió integrada d'un espai dinàmic i vulnerable". *El sistema litoral. Un equilibri sostenible?* Quaderns d'Ecologia Aplicada, 13: 45-100. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- BRETON, F.; TRUJILLO, A.J. (2009). "Paisajes litorales". A: BUSQUETS, J.; CORTINA, A. (coords.) *Gestión del paisaje. Manual de protección, gestión y ordenación del paisaje*. Barcelona: Ariel: 111-134.
- CARTER, R.W.G. (1989). *Coastal environments. An introduction to the Physical, Ecological and Cultural Systems of Coastlines*. London: Academic Press.
- CONSELL ASSESSOR PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (2019). *Una mar de canvis. Recomanacions per a una gestió sostenible del medi marí i costaner*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- CONSELL ASSESSOR PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (2021). *Un litoral al límit. Recomanacions per a una gestió integrada de la costa catalana*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- DD.AA. (2004). *Planificació i gestió integral del litoral. Eines, estratègies i bones pràctiques*. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA (2005). *Manual de gestió integral del litoral*. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA (2010). *El sistema litoral. Un equilibri feble amenaçat pel canvi climàtic*. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- FOLCH, R. (dir.) (1984-1992). *Història natural dels Països Catalans*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. Vols. 1, 2, 7 i 14.
- GARCÍA GARCÍA, M. (2017). "El litoral español: más de un cuarto de siglo a la deriva". *Journal of interdisciplinary studies in Architecture and Urbanism*, 8: 272-287.
- HASLETT, S.K. (2000). *Coastal systems*. London: Roudledge.
- MARGALEF, R. (1994). *Litorals i oceans*. Enciclopèdia Biosfera, vol. 10. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- MINISTERIO DE MEDIO AMBIENTE (2005). *Hacia una gestión sostenible del litoral español*. Madrid.
- NONN, H. (1987). *Geografía de los litorales*. Madrid: Akal.
- PASKOFF, R. (1994). *Les littoraux. Impact des aménagements sur leur évolution*. Paris: Masson.
- PINTÓ, J.; GARCIA-LOZANO, C.; ROIG-MUNAR, X. (2018). "L'espai litoral". *Natura: Ús o abús?*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- ROMAGOSA, F. (2000). *Zones humides, societat i medi ambient. Les zones humides de Catalunya*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB.

- ROMAGOSA, F. (ed.) (2016). *La governança i la gestió integrada del litoral a Catalunya*. Bellaterra: Grup de Recerca Interfase, UAB.
- ROS, J. (2001). *Vora el mar broix. Problemàtica ambiental del litoral mediterrani*. Barcelona: Empúries.
- ROS, J.; SERRA, J. (1996). "Ecosistemes i dinàmica litoral". *El sistema litoral. Un equilibri sostenible?* Quaderns d'Ecologia Aplicada, 13: 5-43.
- STRAHLER, A.N.; STRAHLER, A.H. (1989). *Geografia física*. Barcelona: Omega.
- SCHEFFERS, A.M.; SCHEFFERS, S.R.; KELLETAT, D.H. (2012). *The coastlines of the world with Google Earth*. Dordrecht: Springer.

Programari

-

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PCAM) Pràctiques de camp	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt